

Specializace: Edukace žáků se sluchovým postižením 1

(jaro 2019)

Vyučující: PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D.

Organizace výuky:

- **18.2.** - úvodní setkání, informace k průběhu semestru, požadavky vyučujícího, náplň předmětu, zadání samostatných prací, informace k praxím, apod.
  - **25.2.- 22.4. výuka**
  - **praxe** jen surdopedická
(deníky ze surdopedické části praxe – do Odevzdávnice pod předmětem specializace)
- Ukončení předmětu: ve zkouškovém období, v jeden den:
- test / písemná část zkoušky – společně s ústní částí
  - ústní část zkoušky

Požadavky:

- aktivní účast ve výuce
  - vytvořit seznam prostudované literatury + anotace 2 odborných publikací k vybraným tématům
  - úspěšné složení **písemné a ústní části zkoušky**
  - samostatný úkol:
- I. Zpracování stručné **případové studie** reflektující dosaženou úroveň komunikačních dovedností a jazykových kompetencí jedince se sluchovým postižením (v jakémkoli věku, dle místa konání praxe) – bude součástí deníku z praxe.
- II. Projekt – realizace projektu ve skupinách – různé cílové skupiny**
- a) „Studenti studentům“ – projekt na téma „Jaké je to neslyšet, jak komunikovat s osobami s postižením sluchu, jak komunikovat s žáky s postižením sluchu...“ – cca-60 min. workshop pro studenty PdF MU (jiné obory). Možnost využít workshopu / projektu z Bc. studia.
  - b) Projekt pro děti / žáky MŠ či ZŠ – dle domluvy – v jiné škole, stejný projekt, popř. s úpravami, z Bc. studia.
  - c) Workshop – jeho návrh – pro pedagogy běžných škol – kde jsou, popř. mohou být vzdělávání žáci s postižením sluchu-

- III. *Úprava textu* – dle výběru studenta, ideálně vhodný pro skupinu dětí / žáků (věková skupina), u kterých / kterého bude student absolvovat praxi v jarním semestru.
- dle výběru studenta, ideálně vhodný pro skupinu dětí / žáků (věková skupina), u kterých / kterého bude student absolvovat praxi v jarním semestru. Zpracovat text samostatně (či ve dvojicích), včetně *otázek a cvičení na porozumění a ověření jazykových znalostí dětí / žáků* – témata např. jak se chovat, když má někdo úraz, je dopravní nehoda, hoří apod., dále např. co budu dělat, když ... ztratím klíče; ujede mi autobus; někdo se mi bude posmívat, nebo se bude smát někomu jinému apod. Bude se jednat o krátký text (cca. 1 – 2 A4 strany), s ilustrativním obrázkem, s vysvětlivkami (může být pak i bez vysvětlivek).

Okruhy:

1. *Terminologická východiska oboru surdopedie* – vymezení základních pojmů - obor, cíl, metody, mezioborové vztahy, předmět zájmu oboru surdopedie
2. *Historický vývoj péče o jedince se sluchovým postižením* - průkopníci vzdělávání neslyšících (obd. 16. – 17. století), rozvoj institucí, ústavů a škol pro sluchově postižené, vývoj koncepcí vyučování, milánský kongres, péče o jedince se sluchovým postižením ve 20. století v českých zemích, osobnosti ve světě osob se sluchovým postižením
3. *Sluch* - anatomie a fyziologie sluchového ústrojí, význam sluchu, důsledky sluchového postižení
4. *Klasifikace a etiologie sluchového postižení* - faktory negativně ovlivňující vývoj sluchového ústrojí.
5. *Osobnost jedince se sluchovým postižením, psychologické zvláštnosti.*
6. *Diagnostika sluchových vad* - diagnostika sluchového postižení, objektivní a subjektivní sluchové zkoušky, screeningové vyšetření sluchu, depistáž, preventivní prohlídky. *Speciálně pedagogická diagnostika.*
7. *Řeč u jedinců se sluchovým postižením* - ontogeneze řeči, stádia vývoje řeči u jedinců se sluchovým postižením, přípravné období a vlastní vývoj řeči u dítěte se sluchovým postižením ve slyšící a neslyšící rodině, jazykové roviny.
8. *Logopedická péče u jedinců se sluchovým postižením* - charakteristika mluveného projevu osob se sluchovým postižených, individuální logopedická péče, včasná sluchově-řečová výchova, vyvozování hlásek, rozvoj lexikální a gramatické stránky řeči, globální čtení, individuální logopedická péče v poradenských a školských zařízeních pro sluchově postižené, kompenzační a logopedické pomůcky užívané při rehabilitaci u jedinců s postižením sluchu
9. *Český jazyk v komunikaci neslyšících* - mluvená řeč, psaná forma řeči, recepce psaného textu, úprava textu pro čtenáře se sluchovým postižením, využití nových médií a internetu v komunikaci neslyšících

10. *Komunikace* - charakteristika a význam mezilidské komunikace, komunikační systémy osob se sluchovým postižením – přehled a popis, legislativní opatření.
11. *Včasná intervence u jedinců se sluchovým postižením* - raná péče, speciálně pedagogická centra, formy spolupráce s rodinou, situace rodičů dítěte se sluchovým postižením, zdravotnická péče, screening, depistáž, speciálně pedagogická diagnostika, výběr školského zařízení, včasná sluchově řečová výchova.
12. *Podpůrná opatření žáky pro žáky s potřebou opory z důvodu sluchového postižení nebo oslabení sluchového vnímání*